

Bilag 2.

DANMARKS NATIONALBANK

Den 27. november 1964.

Folketingets udvalg angående forslag til lov om ændringer af visse forbrugsafgifter har den 26. november 1964 anmodet om en skriftlig udtalelse fra nationalbankdirektør Svend Nielsen om dennes vurdering af den aktuelle økonomiske situation og udsigterne for udviklingen i den nærmeste fremtid.

I besvarelse heraf har nationalbankdirektør Svend Nielsen afgivet følgende udtalelse:

1. Den uligevægt i økonomien, der har gjort sig gældende i 1964, har sin årsag i, at stigningen i den samlede efterspørgsel til forbrug og investering i betydelig grad har oversteget, hvad der har kunnet skaffes dækning for gennem forøgelsen af produktionen.

Produktionen steg stærkt i årets første halvdel, hvor der var mulighed for en bedre udnyttelse af produktionsapparatet og af den forhåndenværende arbejdskraft. Der har også været fremgang i de senest forløbne måneder, men næppe stort mere, end hvad der har kunnet opnås ved produktivitetsforbedringer. Det er endnu ikke muligt at give en præcis tal-mæssig angivelse af stigningen i den samlede produktion, men foreliggende oplysninger tyder dog på, at der i den forløbne del af 1964 har været en real fremgang på 6-7 pct.

Den samlede efterspørgsel til forbrug og investering er imidlertid steget endnu mere, udtrykt i faste priser formentlig med 9-10 pct.

Der er som følge heraf opstået et pres i økonomien, der har givet sig udslag både i et betydeligt underskud i den løbende omsætning med udlandet og i stigende priser.

2. Underskuddet i den løbende omsætning med udlandet har i de forløbne tre kvartaler af 1964 været af størrelsesordenen 1¼ milliard kr. Tager man hensyn til, at betalings-

balancen af sæsonmæssige grunde normalt giver et mindre ugunstigt resultat i årets sidste kvartal end i den øvrige del af året, svarer dette til et underskud på årsbasis på ca. 1½ milliard kr. Dette er et meget betydeligt underskud, og det er af omtrent samme størrelse som det store underskud i 1962, der førte til gennemførelsen af omsen og andre foranstaltninger til stramning af den økonomiske politik.

Tager man yderligere hensyn til, at den meget store import i forårsmånederne måske hænger sammen med en lagerforøgelse af engangsnatur, bliver det årlige underskud, der efter de øjeblikkelige økonomiske forhold må regnes med, af en størrelse på 1 à 1½ milliard kr.

Priserne har været stigende siden begyndelsen af året. I januar lå reguleringspristallet 2,8 points over reguleringspristallet fra januar 1963, men i oktober var det 4,6 points højere end i oktober 1963. Der har altså været en stærkt stigende tendens. Det er ofte — som en formildende omstændighed — blevet fremført, at priserne også er steget i udlandet. En sammenligning af forbrugerpriserne i Danmark med forbrugerpriserne i andre vesteuropæiske lande og i USA og Canada i perioden fra 1953 til 1963 viser imidlertid, at prisniveauet i Danmark er gået væsentlig mere op end i de fleste andre lande. I denne periode steg forbrugerpriserne her i landet gennemsnitlig ca. 3½ pct. om året, medens stigningen i de for verdensøkonomien afgørende lande lå på 1½ à 2½ pct.

Prisoplysningerne for alle disse lande kan ikke føres à jour op til og med oktober i år, hvor vi fik det seneste pristal (reguleringspristallet) for Danmarks vedkommende, men udviklingen tyder på, at prisstigningerne også i det sidste års tid har været kraftigere her i landet end i de fleste andre lande.